

Apoštolská konštitúcia
VULTUM DEI QUAERERE
PÁPEŽA FRANTIŠKA
o ženskom kontemplatívnom živote

© Konferencia vyšších predstavených ženských rehôľ na Slovensku, Bratislava 2016
Preklad: Gabriela Tibenská, október 2016

1. Ľudstvo vo svojich dejinách stále hľadá Božiu tvár, lebo človek je od začiatku svojho jestvovania povolaný k dialógu lásky so svojim Stvoriteľom.¹ Muži i ženy majú náboženský rozmer, ktorý nemožno potlačiť a ktorý usmerňuje ich srdce, aby hľadalo Absolútne. Orientuje ich na Boha a niekedy i nevedome vnímajú, že ho potrebujú. Toto hľadanie spája všetkých ľudí dobrej vôle. Aj mnohí ľudia, ktorí sa vydávajú za neveriacich, vyznávajú, že cítia túto hlbokú túžbu srdca, ktorá naplňuje, oduševňuje a pohýna všetkých mužov a ženy, túžiacich po šťastí a plnosti, vášnivo hľadajúcich radosť, ktorej sa nikdy nevedia nasýtiť. Svätý Augustín to výstižne vyjadril vo svojich *Vyznaniach*: „Stvoril si nás pre seba a naše srdce je nespokojné, kým nespočinie v tebe.“² Nepokoj srdca sa rodí z hlbokého tušenia, že Boh ako prvý hľadá človeka a tajomne ho priťahuje k sebe. Dynamika hľadania svedčí o tom, že nikto si nemôže vystačiť sám, a pobáda nás, aby sme sa vydali na cestu vo svetle viery, aby sme vyšli zo svojho ja, zameraného na seba, a nechali sa pritiahnúť Tvárou svätého Boha a tiež „posvätnou zemou, ktorou je ten druhý“³. To nám umožní zakúsiť hlbšie spoločenstvo. Putovanie, ktorého cieľom je nájsť pravého Boha a ktoré je účinkom krstu vlastné každému kresťanovi a každej zasvätenej osobe, stáva sa pôsobením Ducha Svätého *sequela pressius Christi*, cestou pripodobnenia sa Kristovi. Mimoriadne účinne sa toto putovanie vyjadruje rehoľným zasvätením a osobitne mníšskym spôsobom života, ktorý sa od počiatkov považoval za naplnenie sviatosti krstu výnimočným spôsobom.
2. Zasvätené osoby, ktoré už samotným zasvätením „nasledujú Pána osobitným a prorockým spôsobom“⁴, sú povolané k tomu, aby objavovali znamenia Božej prítomnosti v každodennom živote a stávali sa múdrymi sprostredkovateľmi, schopnými rozpoznať otázky, ktoré kladie Boh a spoločnosť. Pred všetkými zasvätenými stojí veľká výzva byť schopnými stále hľadať Boha „očami viery vo svete, ktorý ignoruje jeho prítomnosť“⁵. Pritom majú dnešným ľuďom znovu predstaviť Ježišov život čistoty, chudoby a poslušnosti ako vierohodné a dôveryhodné znamenie, a takto majú byť „živou exegézou Božieho slova“⁶. Odvtedy, čo sa v Cirkvi zrodil tento spôsob osobitne zasväteného života, prežívali ho Bohom povolaní a do Boha zamilovaní muži a ženy tak, že sa plne zamerali na hľadanie jeho Tváre, naplnení túžbou nájsť a kontemplovať Boha v srdci tohto sveta. Tieto komunity, postavené ako mesto na návrší a svetlo na svietniku (porov. *Mt* 5, 14 – 15), napriek jednoduchosti svojho života viditeľne stvárnajú cieľ, ku ktorému smeruje celé cirkevné spoločenstvo, „napredujúce po cestách času so zrakom upretým na budúcnosť, v ktorej sa všetko zjednotí v Kristovi“⁷. Týmto spôsobom vopred ohlasuje nebeskú slávu.⁸
3. Všetci zasvätení sú zvlášť zasiahnutí Petrovými slovami: „Pane, dobre je nám tu!“ (*Mt* 17, 4). Kontemplatívne osoby, žijúce v hlbokom spoločenstve so všetkými ostatnými povolaniami kresťanského života, „sú lúčmi jediného Kristovho svetla, ktoré sa odráža na tvári Cirkvi“⁹ a „vďaka špecifickej charizme venujú mnoho času počas svojich dní napodobňovaniu Božej Matky, ktorá vytrvalo meditovala nad slovami svojho Syna a nad všetkým, čo sa s ním udialo (porov. *Lk* 2, 19. 51), a tiež napodobňovaniu Márie z Betánie, sediacej pri Pánových nohách a načúvajúcej jeho slovám (porov. *Lk* 10, 38)“¹⁰. Ich „skrytý život s Kristom v Bohu“ (porov. *Kol* 3, 3) sa tak stáva vzorom nepodmienečnej lásky k Pánovi, ktorý je prvým a najlepším vzorom kontemplatívneho života. Naznačuje aj kristocentrické napätie celého ich života, vďaka ktorému môžu povedať spolu s apoštolom: „Mne žiť je Kristus!“ (*Flp* 1, 21). Vyjadruje tiež všetko zahrňujúci charakter toho, čo tvorí hlboký dynamizmus povolania ku kontemplatívnejmu životu.¹¹
Kontemplatívne osoby, muži a ženy, prebývajúce v ľudských dejinách, priťahované žiarou Krista, „najkrajšieho zo synov človeka“ (*Ž* 45, 3), vstupujú do samotného srdca Cirkvi a sveta.¹² Tu,

¹ Porov. Druhý vatikánsky koncil, *Gaudium et spes* 19.

² Augustín, *Vyznania* I, 1, 1: *PL* 32, 661. 15.

³ Porov. *Evangelii gaudium* (24. november 2013) 169: AAS 105 (2013), 1091.

⁴ František, *Všetkým zasväteným pri príležitosti Roku zasväteného života* (21. november 2014), II, 2: AAS 106 (2014), 941.

⁵ Ján Pavol II., *Vita consecrata* (25. marec 1996) 68: AAS 88 (1996), 443.

⁶ Benedikt XVI., *Verbum Domini* (30. september 2010, 83: AAS 102 (2010), 754.

⁷ Ján Pavol II., *Vita consecrata* 59.

⁸ Porov. *Kódex kánonického práva*, kán. 573§1.

⁹ Ján Pavol II., *Vita consecrata* 16.

¹⁰ Benedikt XVI., *Verbum Domini* 83.

¹¹ Porov. Ján Pavol II., *Vita consecrata* 16.

¹² Porov. Druhý vatikánsky koncil, *Lumen gentium* 44; Ján Pavol II., *Vita consecrata* 3. 29.

v hľadani Boha, ktoré nie je nikdy dokonané, nachádzajú podstatný znak a kritérium pravosti svojho zasväteného života. Svätý Benedikt, otec západného mníšstva, podčiarkuje, že mních je ten, kto hľadá Boha po celý život. Preto vyžaduje, aby sa u toho, kto sa chce stať mníchom, overilo, „si revera Deum quaerit“, t. j. či naozaj hľadá Boha.¹³ Počas celých storočí až po dnešné dni sa nesmierny počet zasvätených žien osobitne venoval a naďalej venuje tomu, že zameriava „celý svoj život a činnosť na kontempláciu Boha“¹⁴, ktorá je znakom a proroctvom o Cirkvi panne, neveste a matke a tiež živým znakom a pripomínaním vernosti, s ktorou Boh cez dejinné udalosti ustavične podporuje svoj ľud.

4. Mníšsky život je prvkom jednoty s inými kresťanskými vierovyznaniami¹⁵ a formuje sa svojím vlastným štýlom, ktorý je proroctvom a znamením a „môže a musí účinným spôsobom priťahovať všetkých členov Cirkvi, aby si s nadšením plnili povinnosti kresťanského povolania“¹⁶. Spoločenstvá modliacich sa a osobitne kontemplatívne spoločenstvá, „ktoré sa svojím spôsobom života oddeleného od sveta dôvernejšie spájajú s Kristom, ktorý je srdcom sveta“¹⁷, neponúkajú dokonalejšie uskutočňovanie evanjelia, ale naplňajúc požiadavky krstu sú vzorom rozlišovania a zhromaždením osôb, slúžiacich Cirkvi. Sú znamením, ktoré poukazuje na cestu, na hľadanie, a pripomínajú celému Božiemu ľudu prvý a posledný zmysel toho, čo tento ľud prežíva.¹⁸

Úcta, chvála a vďaka za zasvätený život a za kontemplatívny mníšsky život

5. Od prvých storočí preukazovala Cirkev veľkú úctu a úprimnú lásku mužom a ženám, ktorí odpovedali na volanie Otca a na pozvanie Ducha a rozhodli sa nasledovať Krista „zblížša“¹⁹, aby sa mu mohli odovzdať s nerozdeleným srdcom (porov. *1 Kor 7, 34*). Pohnutí bezvýhradnou láskou ku Kristovi a k ľudstvu, predovšetkým k chudobným a trpiacim, sú povolaním k tomu, aby v rôznych podobách – ako zasvätené panny, vdovy, pustovníci, mnísi a rehoľníci – napodobňovali čistého, chudobného a poslušného Ježiša v jeho pozemskom živote.²⁰ Mníšsky kontemplatívny život, ktorý má vo veľkej miere ženské zastúpenie, zakladá sa na tichu kláštora a prináša vzácne ovocie milosti a milosrdenstva. Ženský kontemplatívny život bol v Cirkvi a pre Cirkev vždy modliacim sa srdcom, ochrancom a zachovateľom nezištnosti a bohatej apoštolskej plodnosti a viditeľným svedectvom tajomnej a mnohorakej svätosti.²¹

Od ranej individuálnej skúsenosti panien zasvätených Kristovi, ktorá vytryskla ako spontánne ovocie požiadavky odpovedať láskou na lásku Krista – ženícha, rýchlo sa prešlo k presnejšie definovanému stavu a vznikol druhý Cirkvou uznaný rád. Tento potom začal prijímať verejne vyslovené sľuby panenstva. Ako stáročia plynuli, zasvätené panny sa väčšinou začali spájať a zakladali rôzne podoby kláštorného života. Starostlivá Cirkev sa usilovala ich chrániť a zachovať prostredníctvom primeranej disciplíny. Na základe toho sa zaviedla klauzúra, chápaná ako strážkyňa a ochrankyňa výhradne kontemplatívneho ducha a zamerania kláštorného života, čo bolo v súlade s tým, čo si tieto kláštory predsavzali.

Postupom času, spojením pôsobenia Ducha – ktorý koná v srdciach veriacich a vzbudzuje vždy nové formy nasledovania – a materinskej a povzbudzujúcej starostlivosti Cirkvi vytvorili sa formy kontemplatívneho života²², ako ich poznáme dnes. Zatiaľ čo na Západe sa kontemplatívny duch prejavil v mnohorakosti chariziem, na Východe si zachoval veľkú jednotu²³ a vždy a za každých okolností vydával svedectvo o bohatstve a kráse života, celkom zasväteného Bohu. Skúsenosť týchto

¹³ *Regula* 58, 7.

¹⁴ Ján Pavol II., *Vita consecrata* 8.

¹⁵ Id., *Oriente lumen* (2. máj 1995) 9: AAS 87 (1995), 754.

¹⁶ Druhý vatikánsky koncil, *Lumen gentium* 44.

¹⁷ Benedikt XVI., *Verbum Domini* 83.

¹⁸ Porov. Druhý vatikánsky koncil, *Perfectae caritatis* 5.

¹⁹ Tamže, 1.

²⁰ Porov. Ján Pavol II., *Vita consecrata* 8.

²¹ Porov. Druhý vatikánsky koncil, *Lumen gentium* 46; Id., *Christus Dominus* 35; Id., *Perfectae caritatis* 7. 9; *Kódex kánonického práva*, kán. 674.

²² Porov. *Kódex kánonického práva*, kán. 667 § 2 – 3.

²³ Porov. Ján Pavol II., *Oriente lumen* (2. máj 1995) 9: AAS 87 (1995), 754.

sestier, ktorej centrom bol Pán – prvá a jediná láska (porov. Oz 2, 21 – 25), priniesla v priebehu storočí hojné ovocie svätosti a misijných výsledkov. Koľko účinného apoštolátu vyžaruje z kláštorov cez modlitbu a obeť! Koľko radosti a proroctva ohlasuje svetu ticho kláštorov! Z vd'aky za ovocie svätosti a milosti, ktoré Pán vzbudzuje odjakživa prostredníctvom mníšskeho života žien zaznieva „najvyššiemu, všemohúcemu a dobrému Pánovi“ hymnus vd'aky: „Laudato si“²⁴ (Nech je pochválený, pozn. prekl.).

6. Milé kontemplatívne sestry, čo by bolo bez vás z Cirkvi a z tých, ktorí žijú v krajných situáciách ľudskosti a pracujú v predných šíkoch evanjelizácie? Cirkev si veľmi cení váš život, ktorý ste celý darovali. Cirkev sa spolieha na vašu modlitbu a na vašu obeť, aby mohla prinášať mužom a ženám našich čias radostnú zvesť evanjelia. Cirkev vás potrebuje!

Tento svet, či aspoň tá jeho veľká časť, ktorá načúva logike moci, ekonomickej a konzumnej logike, dokáže len veľmi ťažko pochopiť vaše osobitné povolanie a vaše skryté poslanie, hoci ho tak veľmi potrebuje. Ako námorník potrebuje v búrke maják, ktorý mu ukáže cestu do prístavu, tak aj svet potrebuje vás. Buďte majákmi pre blízkych a predovšetkým pre vzdialených. Buďte fakľami, čo sprevádzajú na ceste mužov a ženy v temnej noci týchto čias. Buďte strážnikmi, ktorí ohlasujú ráno (porov. Iz 21, 11 – 12), ktorí zvestujú, že vychádza slnko (porov. Lk 1, 78). Svojím premeneným životom a jednoduchými slovami prenikajte do ticha a ukážte nám toho, ktorý je cesta, pravda a život (porov. Jn 14, 6), jediného Pána, ktorý ponúka plnosť nášmu bytiu a darúva život v plnosti (porov. Jn 10, 10). Kričte tak ako Andrej a Šimon: „Našli sme Pána“ (porov. Jn 1, 40); zvestujte ako Mária Magdaléna ráno v deň zmŕtvychvstania: „Videla som Pána!“ (Jn 20, 18). Uchovajte si živé proroctvo o dare vášho bytia. Nemajte strach prežívať radosť evanjeliového života podľa svojej charizmy.

Sprevádzanie a vedenie Cirkvi

7. Učiteľský úrad koncilov a pápežov prejavoval vždy osobitnú starostlivosť o všetky formy zasväteného života, keď pre ne uverejňoval dôležité vyhlásenia. Osobitnú pozornosť si spomedzi nich zaslúžia veľké dokumenty Druhého vatikánskeho koncilu: dogmatická konštitúcia o Cirkvi *Lumen gentium* a dekrét o obnove náboženského života *Perfectae caritatis*.

Prvý dokument sa pozerá na zasvätený život uprostred ekleziológie Božieho ľudu, ku ktorému plným právom prináleží, nakoľko majú spoločné povolanie k svätosti a zasvätený život má svoj základ v krstnom zasvätení²⁵. Druhý dokument požaduje od zasvätených obnovu primeranú zmeneným podmienkam nových čias a ponúka kritériá takejto obnovy, na ktoré nemožno rezignovať: vernosť Kristovi, evanjeliu, vlastnej charizme, Cirkvi a dnešnému človeku.²⁶

Nesmieme zabudnúť ani na posynodálnu apoštolskú exhortáciu *Vita consecrata* môjho predchodcu Jána Pavla II. Tento dokument, v ktorom je zhrnuté bohatstvo biskupskej synody o zasvätenom živote, obsahuje stále aktuálne prvky, nevyhnutné pre ďalšiu obnovu zasväteného života a pre posilnenie významu evanjelia v našich časoch (porov. predovšetkým č. 59 a 68).

Keď chceme poukázať na stále a vysvetľujúce sprevádzanie, ktoré je venované vášmu zasvätenému životu, nemôžeme zabudnúť ani na nasledujúce dokumenty:

- Smernice vydané Kongregáciou pre inštitúty zasväteného života a spoločnosti apoštolského života (CIVCSVA) *Potissimum institutioni* z 2. februára 1990. Tieto obsahujú rozsiahle pasáže, ktoré sú celé venované vašej osobitej forme kontemplatívneho zasväteného života (kap. IV, 78 – 85).
- Medzidikasteriálny dokument *Sviluppi* zo 6. januára 1992, ktorý poukazuje na problém nedostatku povolani k zasvätenému životu všeobecne a v menšej miere k vášmu zasvätenému životu (č. 81).
- *Katechizmus Katolíckej cirkvi* predstavený verejnosti 11. októbra 1992 v apoštolskej konštitúcii *Fidei depositum*. Je dôležitý, lebo všetkým veriacim umožňuje spoznať a pochopiť vašu formu života. Osobitne v bodoch od 915 po 933, venovaných všetkým formám Bohu zasväteného života a v bode 1672, ktorý sa venuje vášmu nesviatostnému zasväteniu a požehňavaniu opátov a opátiek. V bodoch 1974 a 2102 sa zas poukazuje na spojenie medzi Desatorom a záväzkom žiť podľa evanjeliových rád. V bode 2518 sa hovorí o úzkom spojení medzi čistotou srdca, ktorú

²⁴ František z Assisi, *Cantico delle creature* 1: FF 263.

²⁵ Druhý vatikánsky koncil, *Lumen gentium* 44.

²⁶ Porov. Id., *Perfectae caritatis* 2. 16.

vyzdvihuje šieste blahoslavenstvo ako záruku toho, že človek uvidí Boha, a láskou k pravdám viery. V bodoch 1691 a 2687 sa vysoko hodnotí vytrvalá prosebná modlitba, ktorá sa dvíha k Bohu z kontemplatívnych kláštorov, z tých nenahraditeľných miest, kde sa harmonicky spája osobná a spoločná modlitba. V bode 2715 sa uvádza, že výsadou kontemplatívnych osôb je pohľad upretý na Ježiša a na tajomstvá jeho života a jeho služby.

- Inštrukcia Kongregácie pre inštitúty zasväteného života a spoločnosti apoštolského života *Congregavit nos* z 2. februára 1994. Tu sa v bodoch 10 a 34 spája ticho a samota s hlbokou požiadavkou po spoločenstve bratského a sesterského života a podčiarkuje sa zhoda medzi vzdialením sa od sveta a každodennou atmosférou sústredenosti srdca.
  - Inštrukcia Kongregácie pre inštitúty zasväteného života a spoločnosti apoštolského života *Verbi sponsa, Ecclesia*, z 13. mája 1999. Tu sa v článkoch 1 – 8 ponúka nádherné historicko-systematické zhrnutie celého dovtedajšieho učenia Cirkvi o misionárskom eschatologickom zmysle kláštorného života kontemplatívnych mníšok.
  - Napokon inštrukcia Kongregácie pre inštitúty zasväteného života a spoločnosti apoštolského života *Ripartire da Cristo (Znovu začať u Krista)* z 19. mája 2002. Inštrukcia veľmi energicky pozýva k ustavičnej kontemplácii Kristovej tváre a mníšky a mníchov vidí na vrchole, z ktorého zaznievajú zborové chvály a šíri sa tichá modlitba Cirkvi (č. 25). Zároveň ich chváli za to, že vždy uprednostňovali a stavali do centra liturgiu hodín a eucharistické slávenie (tamže).
8. Po päťdesiatich rokoch od Druhého vatikánskeho koncilu, po tom, čo sa uskutočnili potrebné konzultácie a pozorné rozlišovanie, považoval som za nevyhnutné, s osobitným zreteľom na kláštory latinského obradu, predložiť Cirkvi túto apoštolskú konštitúciu. Jej cieľom je, aby na jednej strane zohľadnila intenzívnu a plodnú cestu samotnej Cirkvi za ostatné desaťročia vo svetle učenia Druhého vatikánskeho koncilu, a na strane druhej, aby vzala do úvahy zmenené spoločensko-kultúrne podmienky. Uvedené obdobie bolo obdobím rýchleho pokroku ľudských dejín. Je potrebné nadviazať s týmito dejinami dialóg, ktorý by však zachoval základné hodnoty, na ktorých sa zakladá kontemplatívny život. Veď takýto život sa prostredníctvom momentov ticha, načúvania, stability a poukazovania na vnútorný život môže a musí stať výzvou pre dnešnú mentalitu. Týmto dokumentom chcem zdôrazniť moje osobné ocenenie a spolu s ním vdáčné uznanie celej Cirkvi za túto výnimočnú podobu nasledovania Krista, ktorú uskutočňujú mníšky kontemplatívneho života, ktorý je pre nemalý počet úplne kontemplatívny. Tento neoceniteľný a nenahraditeľný dar sa stále znova rodí uprostred Cirkvi pôsobením Ducha Svätého.

Kongregácia pre inštitúty zasväteného života a spoločnosti apoštolského života preverí v nevyhnutných alebo akokoľvek potrebných prípadoch otázky a uzavrie dohody s Kongregáciou pre evanjelizáciu národov a s Kongregáciou pre východné cirkvi.

Podstatné prvky kontemplatívneho života

9. Kontemplatívny život je od prvých stáročí až po dnešné dni stále živo prítomný v Cirkvi, pričom sa striedajú obdobia veľkého zápalu s obdobiami úpadku. Za túto stálu prítomnosť vdáčíme ustavičnej Pánovej prítomnosti a tiež schopnosti Cirkvi obnovovať sa a prispôbovať sa zmenám v spoločnosti. V Cirkvi je neprestajne živé hľadanie Božej tváre a bezpodmienečná láska ku Kristovi, dva prvky, ktoré sú pre ňu špecifické a charakteristické.

Zasvätený život je príbehom vášnivej lásky k Pánovi a k ľudstvu. V kontemplatívnom živote sa tento život deň po dni rozvíja vo vášnivom hľadaní Božej tváre a v dôvernom vzťahu s ním. Vy, kontemplatívne ženy, odpovedáte Kristovi Pánovi, „ktorý nás miloval ako prvý“ (1 Jn 4, 19) a „dal seba samého za nás“ (Ef 5, 2). Odpovedáte obetou celého svojho života, keď žijete s ním a v ňom „na chválu jeho slávy“ (Ef 1, 12). V tejto dynamike kontemplácie ste hlasom Cirkvi, ktorý neúnavne chváli, ďakuje, chveje sa a prosí za celé ľudstvo. So svojou modlitbou ste spolupracovníčkami samého Boha a dvíhate klesajúce údy jeho neopísateľného tela.²⁷

Vo svojej osobnej i spoločnej modlitbe spoznávate Pána ako poklad svojho života (porov. Lk 12, 34), ako svoje dobro, „celé dobro, najväčšie dobro“, ako svoje „bohatstvo a dostatok“²⁸. V istote viery, že

²⁷ Porov. Klára z Assisi, *III^a Lettera a Sant'Agnese di Boemia* 8: FF 2886.

²⁸ František z Assisi, *Lodi al Dio altissimo* 3. 5: FF 261.

„stačí iba Boh“²⁹, vybrali ste si lepší podiel (porov. *Lk* 10, 42). Zasvätili ste svoj život s pohľadom upretým na Pána. Utiahli ste sa do izbičky svojho srdca (porov. *Mt* 6, 5), do samoty kláštora a do sesterského života v komunite. Takto sa stávate obrazom Krista, ktorý sa chce stretnúť so svojim Otcom na vrchu (porov. *Mt* 14, 23).

Cirkev počas stáročí poukazovala na Máriu ako na *summa contemplatrix*³⁰. Od chvíle zvestovania po zmŕtvychvstanie, napredujúc na púti viery, ktorá vyvrcholila pri nohách kríža, Mária stále kontempluje Mystérium, ktoré v nej prebýva. Na Márii spoznáваме tajomnú cestu zasvätenej osoby, ktorá je zakotvená v pokornej múdrosti a prežíva mystérium konečného zavŕšenia. Podľa príkladu Panny Márie je kontemplatívny človek orientovaný na Boha. Je to ten, pre koho je Boh *unum necessarium* (porov. *Lk* 10, 42), pred ktorým všetko nadobúda nové rozmery, pretože je videné novými očami. Kontemplatívna osoba chápe, aký význam majú veci, ale tie ju neolúpia o srdce a nezablokujú jej myseľ. Naopak, veci sú stupienkami, ktoré vedú k Bohu. Zasvätená osoba vidí, že všetky veci nesú v sebe „významnosť“³¹ Najvyššieho! Kto sa ponorí do tajomstva kontemplácie, ten vidí duchovnými očami. To mu umožňuje kontemplovať svet a ľudí Božím pohľadom aj tam, kde iní „majú oči, a nevidia“ (*Ž* 115, 5; 135, 16; porov. *Jer* 5, 21), lebo sa pozerajú telesnými očami.

10. Kontemplovať teda znamená mať pohľad premenený účinkom Ducha, v Ježišovi Kristovi, ktorého tvár je stále obrátená k Otcovi (porov. *Jn* 1, 18). V tomto pohľade sa rozvíja úžas nad Bohom a jeho zázrakmi. Kontemplovať znamená tiež mať čistú myseľ, v ktorej sa ozýva chvenie Slova a hlas Ducha, podobný jemnému vánku (porov. *I Kr* 19, 12). Nie náhodou sa kontemplácia rodí z viery, ktorá je bránou a ovocím kontemplácie. Jedine prostredníctvom dôverujúceho „tu som“ (porov. *Lk* 2, 38) možno vstúpiť do mystéria.

Do toho tichého pokoja mysle a srdca môžu preniknúť rôzne pokušenia a vaša kontemplácia sa potom môže stať miestom duchovného boja, ktorý prekonáte s odvahou v mene a v prospech celej Cirkvi. Ved' pre ňu ste vy vernými hliadkami, silnými a vytrvalými bojovníkmi. Spomedzi najúkladnejších pokušení kontemplatívnej osoby pripomeňme pokušenie, ktoré púštni otcovia nazývajú „poludňajším démonom“. Je to pokušenie, ktoré ústi do apatie, rutiny, demotivácie, do ochromujúcej mrzutosti a ľahostajnosti. Ako som napísal v apoštolskej exhortácii *Evangelii gaudium*, toto privádza človeka pomaly ku „psychológii hrobu, ktorá krok za krokom premieňa kresťanov na múmie z múzea. Sklamaní realitou, Cirkvou a sebou samými žijú v neustálom pokušení prepadnúť melancholickému smútku a beznádeji, ktorá sa zmocňuje ľudského srdca ako „najúčinnjší elixír démona“³².

Témy, ktoré si vyžadujú rozlišovanie a úpravu noriem

11. Tých, ktorí žijú kontemplatívnym životom, pozývam k zamysleniu a rozlišovaniu v dvanástich oblastiach týkajúcich sa zasväteného života všeobecne a osobitne mníšskej tradície. To im pomôže dosiahnuť cieľ vlastného špecifického povolania, ako bolo vyššie opísané. Ide o tieto oblasti: formácia, modlitba, Božie slovo, Eucharistia a zmierenie, bratský život v komunite, samostatnosť, federácie, klauzúra, práca, ticho, komunikačné prostriedky a askéza. Tieto témy sa budú ďalej aktualizovať priradeným spôsobom podľa špecifických tradícií chariziem, ktoré sú charakteristické pre rozličné mníšske rodiny. Zároveň musia byť v súlade s nariadeniami záverečnej časti tejto konštitúcie a s osobitnými aplikačnými smernicami, ktoré čo najskôr doručí Kongregácia pre inštitúty zasväteného života a spoločnosti apoštolského života.

Formácia

12. Formácia zasvätenej osoby je cestou, ktorá má viesť k pripodobneniu sa Pánovi Ježišovi a k osvojeniu si jeho citov, keď sa úplne odovzdal Otcovi; ide o nikdy sa nekončiaci proces, ktorý má

²⁹ Terézia z Avily, *Obras completas. Poesías*, Editorial Monte Carmelo, Burgos 2011, 1368.

³⁰ Porov. Dionýz Certosínsky, *Enarrationes* in kap. 3 Can. Cant. XI, 6, in Doctoris Ecstatici D. Dionysii Cartusiani *Opera Omnia*, VII, Typis Cartusiae, Monstrolii 1898, 361.

³¹ František z Assisi, *Cantico delle creature* 4: FF 263. [32] N. 83: AAS 105 (2013), 1054 – 1055.

³² František, *Evangelii gaudium* 83.

- do hĺbky zasiahnuť celú osobu, aby každé jej správanie a gesto zjavovali plnú a radostnú príslušnosť ku Kristovi. Preto si vyžaduje stále trvajúcu konverziu k Bohu. V tomto procese sa má formovať srdce, myseľ a život a uľahčovať spájanie ľudskej, kultúrnej, duchovnej a pastoračnej dimenzie.³³ Osobitne formácia zasvätenej kontemplatívnej osoby smeruje k vytváraniu harmonických podmienok pre spoločenstvo s Bohom a so sestrami v atmosfére ticha, ktoré je chránené každodennou klauzúrou.
13. Boh Otec je prvý a najlepší vychovávateľ a formátor, ale pri tomto „remesle“ využíva ľudských sprostredkovateľov, vychovávateľov/formátorov a vychovávateľky/formátorky, starších bratov a sestry. Ich základným poslaním je ukázať „krásu nasledovania Pána a hodnotu charizmy, v rámci ktorej sa toto nasledovanie uskutočňuje“³⁴. Formácia a osobitne trvalá formácia, ktorá „vyplýva zo samej povahy rehoľného zasvätenia“³⁵, má svoju živnú pôdu v spoločenstve a v každodennom živote. Preto majú sestry pamätať na to, že riadnym a bežným miestom, kde sa uskutočňuje proces formácie, je kláštor a že sesterský život v spoločenstve so všetkými jeho prejavmi musí napomáhať tomuto procesu.
14. Vzhľadom na súčasnú spoločensko-kultúrnu situáciu majú kláštory venovať veľkú pozornosť rozlišovaniu povolání a duchovnému rozlišovaniu. Pritom nesmú upadnúť do pokušenia prihliadať predovšetkým na počty a efektívnosť.³⁶ Nech zabezpečia osobné sprevádzanie kandidátok a organizujú pre ne primerané formačné kurzy. V každom prípade musí byť pre úvodnú formáciu a formáciu po dočasných sľuboch „vyhradená dostatočne dlhá doba“³⁷, podľa možnosti nie menej ako deväť a nie viac ako dvanásť rokov.³⁸

Modlitba

15. Liturgická a osobná modlitba je pre vás základnou požiadavkou, lebo v nej čerpá vaša kontemplácia výživu. Ak je „modlitba ‚miazgou‘ zasväteného života“³⁹, o to viac ňou je pre kontemplatívny život. Dnes sa mnoho ľudí nevie modliť. Mnohí jednoducho necítia potrebu modliť sa a redukujú svoj vzťah s Bohom na prosbu v okamihoch skúšky, keď nevedia, na koho sa obrátiť. Iní obmedzia svoju modlitbu iba na jednoduchú chválu vo chvíľach šťastia. Keď však vy recitujete alebo spievate na chválu Pánovi v liturgii hodín, stávate sa aj hlasom týchto ľudí. Prihovárate sa, podobne ako proroci, za spásu všetkých.⁴⁰ Osobná modlitba vám pomôže zostať v spojení s Pánom, ako sú ratolesti spojené s viničom. Tak prinesie váš život hojné ovocie (porov. *Jn* 15, 1 – 15). Myslíte však na to, že život modlitby a kontemplatívny život nemôžu byť prežívané ako skláňanie sa nad sebou, ale musia rozšíriť vaše srdce, aby objalo celé ľudstvo, osobitne tých, čo trpia. Vďaka svojej prosebnej modlitbe získavate základnú úlohu v živote Cirkvi. Prosíte a orodujete za mnohých bratov a sestry, ktorí sú väznení, migranti, utečenci a prenasledovaní, za mnohé zranené rodiny, za ľudí bez práce, za biednych, chorých, za obete závislostí, aby som uviedol len niekoľko situácií, ktoré sú deň čo deň naliehavejšie. Vy ste ako ľudia, čo priniesli ochrnutého pred Pána, aby ho uzdravil (porov. *Mk* 2, 1 – 12). Svojou modlitbou približujete deň čo deň k Pánovi životy mnohých bratov a sestier, ktorí sa pre rôzne situácie nemôžu k nemu dostať a zažiť skúsenosť jeho ozdravujúceho milosrdenstva, hoci on ich čaká, aby im mohol preukázať milosť. Svojou modlitbou môžete uzdravovať jazvy mnohých bratov. Neprekonateľným vzorom kontemplácie Krista je Panna Mária. Tvár jej syna jej patrí celkom osobitným spôsobom. Matka a učiteľka, dokonale pripodobnená svojmu synovi, je svojou vzornou,

³³ Porov. Ján Pavol II., *Vita consecrata* 65; *Kódex kánonického práva*, kán. 664.

³⁴ Tamže, 66.

³⁵ Tamže, 69; porov. *Kódex kánonického práva*, kán. 661.

³⁶ Kongregácia pre inštitúty zasväteného života a spoločnosti apoštolského života, *Ripartire da Cristo. Un rinnovato impegno della vita consacrata nel Terzo Millennio* (19. máj 2002) 18.

³⁷ Porov. Ján Pavol II., *Vita consecrata* 65.

³⁸ Porov. *Kódex kánonického práva*, kán. 648§1 a 3; 657§2.

³⁹ Pozdrav na záver svätej omše, 2. februára 2016: *L'Osservatore Romano*, 4. február 2016, s. 6; Porov. *Kódex kánonického práva* kán. 673.

⁴⁰ Porov. Druhý vatikánsky koncil, *Sacrosanctum concilium* 83; *Kódex kánonického práva* kán. 1173; 1174§1.

materskou prítomnosťou veľkou pomocou, aby ste zostali každodenne verné modlitbe (porov. *Sk 1, 14*), vy, ktoré ste osobitným spôsobom jej deťmi.⁴¹

16. *Knihá Exodus* nám ukazuje, že Mojžiš svojou modlitbou rozhodol o osude svojho národa a zabezpečil mu víťazstvo nad nepriateľom, keď sa mu darilo držať ramená zdvihnuté, aby nimi vyzýval o pomoc Pána (porov. *17, 11*). Tento text sa mi javí ako veľmi expresívny obraz sily a účinnosti vašej modlitby za celé ľudstvo a za Cirkev, osobitne za jej najslabších a núdznych členov. Aj dnes, rovnako ako vtedy, môžeme si myslieť, že osudy ľudstva sa rozhodujú v modliacich sa srdciach a v pozdvihnutých ramenách kontemplatívnych osôb. To je dôvod, pre ktorý vás vyzývam, aby ste boli podľa svojich konštitúcií verné liturgickej modlitbe a modlitbe osobnej, ktorá je prípravou a predĺžením liturgickej modlitby. Vyzývam vás, aby ste „nič neuprednostnili pre Božím dielom“⁴², aby vám nič nebránilo vo vašej službe modlitby, aby vás nič od nej neodlúčilo a aby sa nič nepostavilo medzi vás a túto službu.⁴³ V kontemplácii sa budete premieňať na Kristov obraz⁴⁴ a vaše komunity sa stanú skutočnými školami modlitby.
17. Toto všetko si vyžaduje spiritualitu postavenú na Božom slove, na sile sviatostného života, na spisoch vašich zakladateľov a zakladateľiek. Takáto spiritualita vám pomôže stať sa dcérami neba a dcérami zeme, učeníčkami a misionárkami podľa vášho spôsobu života. Vyžaduje si tiež stále sa rozvíjajúcu formáciu zameranú na život osobnej a liturgickej modlitby a na samotnú kontempláciu. Pritom neslobodno zabúdať, že prvou a základnou výživou pre taký život je „pohoršujúca krása“ kríža.

Božie slovo ako centrum života

18. Jedným z najdôležitejších prvkov mníšskeho života všeobecne je centrálné postavenie Božieho slova v osobnom i komunitnom živote. Podčiarkuje to svätý Benedikt, keď od svojich mníchov vyžaduje, aby radi počúvali sväté čítania: „*Lectiones sanctas libenter audire*“.⁴⁵ V priebehu stáročí práve mníšstvo strážilo a zachovávalo čítanie Božieho slova – *lectio divina*. Keďže dnes sa toto čítanie odporúča celému Božiemu ľudu a vyžaduje sa od všetkých zasvätených rehoľníkov⁴⁶, vy ste povolané živiť ním svoju kontempláciu a svoj každodenný život. Robte to tak, aby ste sa mohli o túto skúsenosť premieňajúcej sily Božieho slova podeliť s kňazmi, diakonmi, ostatnými zasvätenými osobami a laikmi. Považujte odovzdávanie tejto skúsenosti za skutočné cirkevné poslanie. Modlitba a kontemplácia sú bezpochyby tým najvhodnejším spôsobom a miestom, kde možno prijať Božie slovo. A zároveň tak modlitba, ako aj kontemplácia vytryskujú z prameňa počutého Božieho slova. Celá Cirkev a osobitne komunity, ktoré sa úplne zasvätili kontemplácii, musia znova objaviť jeho centrálny význam. Ako to pripomenul môj predchodca Ján Pavol II., Božie slovo „je prvým zdrojom každej spirituality“⁴⁷. Je potrebné, aby sa ono stalo potravou pre život, pre modlitbu a kontempláciu, pre každodenné putovanie a aby sa stalo princípom spoločenstva vo vašich komunitách a fraternitách. Veď ony sú povolané k tomu, aby ho prijímali, meditovali nad ním, kontemplovali ho, prežívali ho spolu, aby hovorili a podelili sa o ovocie, ktoré sa rodí z takej skúsenosti. Tak budete môcť rásť v opravdivom duchu spoločenstva.⁴⁸ V tejto súvislosti vás tiež povzbudzujem, aby ste sa „vyhli nebezpečenstvu individualistického prístupu. Majte na mysli, že Božie slovo nám bolo dané, aby sme budovali spoločenstvo, aby sme sa spojili v Pravde na našej

⁴¹ Porov. Benedikt XVI., Katechéza (28. december 2011): *Insegnamenti VII/2* (2011), 980 – 985; *Kódex kánonického práva*, kán. 663§4; Kongregácie pre inštitúty zasväteného života a spoločnosti apoštolského života, *Il servizio dell' autorità e l' obbedienza* (11. máj 2008) 31.

⁴² Benedikt, *Regola*, 43, 3.

⁴³ Porov. František z Assisi, *Regola non bollata*, XXIII, 31: FF 71.

⁴⁴ Porov. Klára z Assisi, *III^a lettera ad Agnese di Boemia*, 12. 13: FF 2888.

⁴⁵ *Regola*, 4, 55.

⁴⁶ Porov. Benedikt XVI., *Verbum Domini* 86; *Kódex kánonického práva*, kán. 663§3.

⁴⁷ *Vita consecrata* 94; porov. *Kódex kánonického práva*, kán. 758.

⁴⁸ Porov. Kongregácie pre inštitúty zasväteného života a spoločnosti apoštolského života, *Ripartire da Cristo. Un rinnovato impegno della vita consacrata nel Terzo Millennio* 25; Ján Pavol II., *Novo millennio ineunte* (6. január 2001) 43: AAS 93 (2001), 297.

ceste k Bohu. [...] K posvätnému textu sa preto musíme vždy približovať v cirkevnom spoločenstve⁴⁹.

19. Lectio divina alebo modlitbové čítanie Božieho slova je umením, ktoré nám pomáha prejsť od biblického textu k životu. Je to existenciálna hermeneutika Svätého písma, vďaka ktorej môžeme prekonať vzdialenosť medzi spiritualitou a každodennosťou, medzi vierou a životom. Proces, ktorý sa začína čítaním Božieho slova, chce nás previesť od počúvania k poznaniu a od poznania k láske. Vďaka biblickému hnutiu, ktoré získalo na sile predovšetkým po schválení dogmatickej konštitúcie *Dei Verbum* Druhého vatikánskeho koncilu, dnes sa všetkým ponúka možnosť neprestajne sa zbližovať so Svätým písmom prostredníctvom vytrvalého modlitbového čítania biblického textu. Tak sa dialóg s Bohom môže stať každodennou realitou Božieho ľudu. Čítanie Božieho slova vám musí pomáhať pestovať si srdce jemné, múdre a inteligentné (porov. *1 Kr 3, 9. 12*), aby ste vedeli rozlišovať, čo pochádza od Boha a čo, naopak, môže odviesť ďaleko od neho. Tak získate ten osobitný nadprirodzený inštinkt, ktorý umožnil vašim zakladateľom a zakladateľkám neprispôsobovať sa zmýšľaniu tohto sveta, ale obnovovať svoje zmýšľanie, aby „vedeli rozoznať, čo je Božia vôľa, čo je dobré, milé a dokonalé“ (*Rim 12, 2*).⁵⁰
20. Váš osobný i komunitný deň nech je sprevádzaný Božím slovom. Vaše komunity a fraternity sa tak stanú školami, kde sa Božie slovo počúva, prežíva a ohlasuje všetkým, ktorí vás stretnú. Napokon nezabúdajte, že „lectio divina/čítanie Božieho slova nie je zavŕšené v celej svojej dynamike dovtedy, kým nedospeje k činu (actio), ktorý pohýna veriacu bytosť k tomu, aby sa v láske stala darom pre druhých“⁵¹. Takto prinesie hojné ovocie na ceste pripodobňovania sa Kristovi, ktorý je cieľom celého nášho života.

Sviatosť Eucharistie a sviatosť zmierenia

21. Eucharistia je tou najdokonalejšou sviatosťou stretnutia sa s osobou Ježiša. V nej je „uložené všetko duchovné dobro Cirkvi, teda sám Kristus“⁵². Eucharistia je srdcom života každého pokrsteného človeka, je srdcom zasväteného života a osobitne života kontemplatívneho. Obeta vášho života, vášho bytia vás totiž mimoriadnym spôsobom vkladá do veľkonočného tajomstva smrti a zmŕtvychvstania, ktoré je sprítomňované v Eucharistii. Pri spoločnom lámaní chleba sa skutočne vždy znova opakuje a sprítomňuje Ježišovo sebadarovanie. Ježiš, ktorý „sa lámal a láme pre nás“, žiada teraz od nás, aby „sme sa dávali a lámali pre druhých“⁵³. Aby sa toto bohaté tajomstvo naplnilo a zjavilo so všetkou životnou silou, je potrebné pripravovať slávenie Eucharistie starostlivo, dôstojne a jednoducho a zúčastňovať sa ho naplno, s vierou a uvedomelo. Zrak nášho srdca spoznáva v Eucharistii Ježiša.⁵⁴ Ján Pavol II. nám pripomína: „Kontemplovať Krista znamená vedieť ho spoznať všade, kdekoľvek sa zjavuje, kde je mnohako prítomný, ale predovšetkým v živej sviatosti jeho tela a krvi. Cirkev žije z eucharistického Krista, on ju živí a on ju osvecuje. Eucharistia je tajomstvom viery a zároveň ‚tajomstvom svetla‘. Vždy, keď ju Cirkev slávi, môžu veriaci istým spôsobom znova zažívať skúsenosť dvoch emauzských učeníkov, ktorým ‚sa otvorili oči a oni ho spoznali‘ (*Lk 24, 31*).“⁵⁵ Eucharistia nás teda každý deň vovádza do tajomstva lásky, ktorá je láskou ženícha k neveste: „Kristus ako Vykupiteľ sveta je Ženíchom Cirkvi. Tak je Eucharistia sviatosťou nášho vykúpenia. Je sviatosťou Ženícha a sviatosťou nevesty.“⁵⁶ Preto je chvályhodná tradícia, podľa ktorej po slávení Eucharistie nasleduje ešte eucharistická adorácia. Ona je privilegovaným časom, keď môžeme vnútorne prijímať chlieb Božieho slova, lámaného počas slávenia, a pokračovať vo vzdávaní vďaky.

⁴⁹ Porov. Benedikt XVI., *Verbum Domini* 86; *Kódex kánonického práva*, kán. 754 – 755.

⁵⁰ Porov. Ján Pavol II. *Vita consecrata* 94.

⁵¹ Benedikt XVI., *Verbum Domini* 87.

⁵² Druhý vatikánsky koncil, *Presbyterorum ordinis*, 5; porov. *Kódex kánonického práva*, kán. 899.

⁵³ Homília na sviatok Kristovho najsvätejšieho tela a krvi (26. máj 2016): *L'Osservatore Romano*, 27. – 28. máj 2016, s. 8; porov. *Kódex kánonického práva*, kán. 663§2.

⁵⁴ Porov. Ján Pavol II., Homília na sviatok Kristovho najsvätejšieho tela a krvi (14. jún 2001), 3: AAS 93 (2001), 656.

⁵⁵ Id., *Ecclesia de Eucharistia* (17. apríl 2003) 6: AAS 95 (2003), 437.

⁵⁶ Id., *Mulieris dignitatem* (15. august 1988) 26: AAS 80 (1988), 1716.

22. Z Eucharistie sa rodí záväzok nepretržitej konverzie, sviatosťne vyjadrený vo sviatosťi zmierenia. Časté osobné alebo spoločné slávenie sviatosťi zmierenia či pokánia nech je pre vás tou najvhodnejšou príležitosťou kontemplovať milosrdnú tvár Otca a Ježiša Krista⁵⁷, aby ste tak obnovovali svoje srdcia a očisťovali svoj vzťah s Bohom v kontemplácii. Z radostnej skúsenosti odpustenia, ktoré dáva Boh v tejto sviatosťi, prúdi milosť, vďaka ktorej sa stávame prorokmi a služobníkmi milosrdenstva a nástrojmi zmierenia, odpustenia a pokoja. Robí nás prorokmi a služobníkmi, akých náš dnešný svet mimoriadne potrebuje.

Bratský a sesterský život v komunite

23. Bratský a sesterský život v komunite je podstatným prvkom rehoľného života. Osobitným spôsobom to platí pre mníšsky život, aj keď berieme do úvahy mnohorakosť jeho chariziem. Vzťahy vo vnútri spoločenstva sú prejavom lásky, vychádzajúcej z Otcovho srdca a zaplavujúcej nás skrze Ducha Svätého, ktorého nám daroval sám Ježiš. Iba ak ukážeme navonok takúto realitu života, môže byť Cirkev ako Božia rodina znamením hlbokého spojenia s ním. Iba vtedy sa stáva domovom, príbytkom, v ktorom takúto skúsenosť možno zažiť a kde prináša život všetkým. Keď Kristus Pán povolal niektorých k tomu, aby žili spolu s ním, vytvoril spoločenstvo, ktoré zviditeľňuje „schopnosť zdieľať majetok, žiť v bratskej a sesterskej láske, mať svoj životný plán a aktivity. Táto schopnosť pochádza z prijatia pozvania nasledovať ho s väčšou slobodou a v dôvernejšej blízkosti“⁵⁸. Bratský či sesterský život, vďaka ktorému sa zasvätení muži a zasvätené ženy usilujú vytvoriť „jedno srdce a jednu dušu“ (Sk 4, 32) podľa príkladu prvých kresťanských komunít, je „mnohovravným prihlásením sa k Najsvätejšej Trojici“.⁵⁹
24. Bratské a sesterské spoločenstvo odzrkadľuje spôsob bytia a darovania sa Bohu, je svedectvom o tom, že „Boh je láska“ (1 Jn 4, 8. 16). Zasvätený život je vyznaním toho, že zasvätená osoba verí a žije z lásky Otca, Syna a Ducha Svätého. Aj život v komunite sa tak stáva odrazom milosti Boha, ktorý je Trojicou v láske. Na rozdiel od pustovníkov, žijúcich „v tichu a samote“⁶⁰ a tiež požívajúcich veľkú úctu Cirkvi, mníšsky život je spojený so stále sa rozvíjajúcim životom v komunite. Tento komunitný život vedie k prežívaniu autentického bratského a sesterského spoločenstva, ktoré nazývame *koinonia*. To si vyžaduje, aby sa všetci členovia spoločenstva cítili ako tí, čo budujú spoločenstvo, a nielen ako tí, čo využívajú dobrodenia, ktoré môžu od neho dostať. Spoločenstvo jestvuje vtedy, ak k jeho vzniku a budovaniu prispievajú všetci, každý podľa svojich darov. Pritom pestujú silnú spiritualitu spoločenstva, ktorá smeruje k tomu, aby všetci cítili a prežívali vzájomnú spolupatričnosť.⁶¹ Iba takto sa komunitný život stane vzájomnou pomocou pri napĺňaní povolania, ktoré je každému vlastné.⁶²
25. Vy, čo ste sa rozhodli pre mníšsky život, máte vždy pamätať na to, že muži a ženy našich čias očakávajú od vás svedectvo opravdivého sesterského spoločenstva, ktoré presvedčivo ukáže, že aj v spoločnosti poznačenej rozdelením a nerovnosťou je možné a je pekné žiť spolu (porov. Ž 133, 1). Je to možné napriek odlišnostiam či už generačným, formačným alebo niekedy aj kultúrnym. Vaše komunity majú byť dôveryhodným znamením toho, že tieto odlišnosti v nijakom prípade nie sú prekážkou sesterského či bratského života, ale naopak, jeho obohatením. Myslite na to, že jednota a spoločenstvo neznamenaajú uniformitu, a tiež, že sú živé dialógom, zdieľaním, vzájomnou pomocou a hlbokou ľudskosťou, osobitne voči tým členom, ktorí sú najkrehkejší a najviac potrebujú pomoc.
26. Pamätajte napokon na to, že bratský a sesterský život v komunite je tiež prvou formou evanjelizácie. „Podľa toho spoznajú všetci, že ste moji učeníci, ak sa budete navzájom milovať“ (Jn 13, 34 – 35). Preto vás vyzývam, aby ste neprehliadali prostriedky, ktoré ho upevňujú a ktoré navrhuje a poskytuje

⁵⁷ Porov. František, *Misericordiae vultus* 1: AAS 107 (2015), 399; *Kódex kánonického práva*, kán. 664; 630.

⁵⁸ Kongregácie pre inštitúty zasväteného života a spoločnosti apoštolského života, Inštrukcia *La vita fraterna in comunità. Congregavit nos in unum Christi amor* (2. február 1994) 10.

⁵⁹ Ján Pavol II. *Vita consecrata* 21.

⁶⁰ *Kódex kánonického práva*, kán. 603.

⁶¹ Porov. Ján Pavol II., *Novo millennio ineunte* 43.

⁶² Porov. Druhý vatikánsky koncil, *Perfectae caritatis* 15; *Kódex kánonického práva*, kán. 602.

Cirkev.⁶³ Ona stále bedlivo dohliada na tento citlivý, ale nie menej dôležitý aspekt mníšskeho života. K týmto prostriedkom patrí zdieľanie Božieho slova a skúsenosti s Bohom a rozlišovanie v komunite. Popri tom „možno spomenúť aj bratské napomínanie, revíziu života a ďalšie typické tradičné formy. Ide o konkrétne spôsoby, ako slúžiť druhým a ako vliat' do spoločenstva dary, ktoré Duch hojne rozdáva, aby toto spoločenstvo budoval a podporil jeho misiu vo svete“⁶⁴. Ako som nedávno povedal na stretnutí so zasvätenými osobami v Ríme pri príležitosti ukončenia Roku zasväteného života⁶⁵, vašou starosťou má byť to, aby ste boli blízko svojim sestram, ktoré vám Pán daroval ako vzácny dar. Na druhej strane, ako povedal svätý Benedikt, v živote spoločenstva je základnou vecou „ctiť si starých a milovať mladých“⁶⁶. V riešení tohto napätia medzi pamiatkou (na starých) a prísľubom budúcnosti (ktorý predstavujú mladí) je základ aj efektívnosť bratského či sesterského života v komunite.

Samostatnosť kláštorov

27. Samostatnosť podporuje stálosť života a vnútornú jednotu každej komunity a zabezpečuje najlepšie podmienky pre kontempláciu. Samostatnosť však nesmie v nijakom prípade znamenať nezávislosť či izolovanosť, osobitne vzhľadom na ostatné kláštory tej istej rehole alebo rodiny s rovnakou charizmou.
28. Keď si uvedomujete, že „nikto nebuduje budúcnosť tým, že sa izoluje, alebo tak, že používa len vlastné sily, a zároveň nachádzate svoje opravdivé miesto v spoločenstve, ktoré sa stále otvára pre stretnutie, dialóg, načúvanie a vzájomnú pomoc“⁶⁷, musíte sa chrániť pred „chorobou autoreferenčnosti“⁶⁸ a zachovávať hodnotu spoločenstva medzi rôznymi klášťormi, ktorá sa prejaví ako cesta otvorená budúcnosti. Takto sprítomňujete a aktualizujete stále a kodifikované hodnoty, dané vašou autonómiou.⁶⁹

Federácie

29. Federácia je významnou štruktúrou spoločenstva medzi klášťormi, ktoré majú tú istú charizmu. Je vytvorená preto, aby kláštory nezostali izolované. Základným cieľom federácie je podporovať kontemplatívny život kláštorov, ktoré sú jej súčasťou, v súlade s požiadavkami vlastnej charizmy. Má tiež zabezpečovať pomoc pri permanentnej a úvodnej formácii, ako aj v konkrétnych potrebách. To sa môže diať vysielaním mníšok do iných kláštorov a spoločným používaním materiálnych dohier. Aby sa dosiahli tieto ciele, treba federácie podporovať a vytvárať ďalšie.⁷⁰

Klauzúra

30. Oddelenie sa od sveta, ktoré je nevyhnutné pre tých, čo nasledujú Krista v rehoľnom živote, vo vašom prípade kontemplatívnych sestier sa prejavuje osobitným spôsobom v klauzúre. Klauzúra je dôverným miestom nevesty Cirkvi. Je to „znamenanie výhradného spojenia nevesty Cirkvi s jej nadovšetko milovaným Pánom“⁷¹. Klauzúra má kodifikované štyri rôzne formy a spôsoby.⁷² Okrem tej, ktorá je vlastná všetkým rehoľným inštitútom, poznáme aj tri druhy spoločenstiev kontemplatívneho života. Ide o pápežské, konštitutívne a mníšske. Pápežská klauzúra „sa riadi

⁶³ Porov. Kongregácie pre inštitúty zasväteného života a spoločnosti apoštolského života, *La vita fraterna in comunità. Congregavit nos in unum Christi amor; Kódex kánonického práva*, kán. 607 §2; 608; 665; 699 §1.

⁶⁴ Tamže, 32; porov. *Kódex kánonického práva*, kán. 619; 630; 664.

⁶⁵ Porov. Príhovor účastníkom Jubilea zasväteného života, 1. február 2016: *L'Osservatore Romano*, 1. – 2. februára 2016, s. 8.

⁶⁶ Benedikt, *Regola*, IV, 70 – 71.

⁶⁷ Apoštolský list *Všetkým zasväteným pri príležitosti Roku zasväteného života II*, 3.

⁶⁸ Tamže, 18

⁶⁹ Porov. tamže; *Kódex kánonického práva*, kán. 607 §2; 608; 665; 699 §1. 614 – 615; 628 §2.1; 630 §3; 638 §4; 684 §3; 688 §2; 699 §2; 708; 1428 §1 – 2.

⁷⁰ Porov. *Kódex kánonického práva*, kán. 582; 684 §3.

⁷¹ Ján Pavol II. *Vita consecrata* 59.

⁷² Porov. tamže, 59; *Kódex kánonického práva*, kán. 667.

predpismi, stanovenými Apoštolskou stolicou⁷³ a „nevenuje sa vonkajším apoštolským úlohám“⁷⁴. Konštitutívna klauzúra je definovaná predpismi vlastných konštitúcií. V mníšskej klauzúre sa síce v porovnaní s bežnou klauzúrou zachováva „prísnejšia disciplína“⁷⁵, umožňuje však spájať prvoradú úlohu božského kultu so širšími formami prijímania a pohostinnosti, a to v súlade s vlastnými konštitúciami. Bežná klauzúra je spomedzi štyroch foriem najmenej uzavretá.⁷⁶

Mnohorakosť spôsobov zachovávaní klauzúry v rámci jedného rádu má byť považovaná za bohatstvo, a nie za prekážku spoločenstva. V rámci nej sa majú spájať do vyššej jednoty rozličné spôsoby vnímania a prežívania.⁷⁷ Takéto spoločenstvo sa môže konkrétne prejavovať v rôznych stretnutiach a v rôznych spôsoboch spolupráce, predovšetkým v oblasti trvalej a počiatkovej formácie.⁷⁸

Práca

31. Práca je aj pre vás účasťou na diele, ktoré Boh Stvoriteľ koná vo svete. Takáto činnosť vás úzko spája s tými, čo pracujú preto, aby mohli žiť z plodov práce svojich rúk (porov. *Gn* 3, 19), a tak prispievať k stvoriteľskému dielu a slúžiť ľudstvu. Osobitným spôsobom sa stávate solidárnymi s chudobnými, ktorí nevyžijú bez práce a mnohí z nich, hoci pracujú, sú odkázaní aj na starostlivosť a pomoc bratov. Vaša práca, ako nás to učia veľkí kontemplatívni svätci, však nemá uhasiť ducha kontemplácie. Váš život má byť „chudobný fakticky i chudobný duchom a prežívaný v činorodej jednoduchosťi“, ako vás k tomu zavádzajú vaše slávnostne vyjadrené sľuby, ktorými sa zaväzujete k dodržiavaniu evanjeliovej rady chudoby.⁷⁹ Práca musí byť preto vykonávaná so zbožnosťou a vernosťou a nesmie vás strhnúť k tomu, aby ste sa riadili mentalitou efektívnosti a aktivizmu, typickou pre dnešnú kultúru. Nech aj pre vás platí teraz a vždy heslo benediktínskej tradície „*ora et labora*“, „modli sa a pracuj“, ktoré vychováva k zachovávaní rovnováhy medzi smerovaním k Absolútnu a úsilím pri plnení každodenných povinností, medzi pokojom kontemplácie a neúnavnou službou.

Ticho

32. V kontemplatívnom živote a osobitne tam, kde ide o úplne kontemplatívny spôsob života, považujem za veľmi dôležité venovať pozornosť tichu, v ktorom prebýva Prítomnosť. Veď ticho je nevyhnutným priestorom, kde sa načúva a opakuje (*ruminatio*) Božie slovo. V tichu pohľadom viery vnímame prítomnosť Boha v našich osobných dejinách, v dejinách bratov a sestier, ktorých nám Pán dáva, a tiež v súčasnom dani vo svete. Ticho je prázdno, v ktorom nie je prítomné naše ja, aby sa vytvoril priestor pre prijatie iného. Vo vnútornom hluku nemôžeme prijať nič a nikoho. Váš naplno prežívaný kontemplatívny život si vyžaduje „čas a schopnosť vytvoriť ticho, aby ste mohli počúvať“⁸⁰ Boha a volanie ľudstva. Nech teda mlčí jazyk tela a nech prehovorí jazyk Ducha, pohnutý láskou, ktorú má každá z vás pre svojho Pána.⁸¹

V tom nech je vám príkladom zachovávaní ticha najsvätejšia Mária, ktorá mohla prijať Slovo, lebo bola ženou ticha. Nie sterilného a prázdneho ticha, ale naopak, ticha plného a bohatého. Ticho Panny Márie je aj tichom bohatým na lásku, ktoré robí človeka schopným prijať Druhého a iných.

⁷³ *Kódex kánonického práva*, kán. 667 §3.

⁷⁴ Tamže, kán. 674.

⁷⁵ Tamže, kán. 667 §2.

⁷⁶ Porov. tamže, kán. 667 §1.

⁷⁷ Porov. J. M. Bergoglio, Príhovor z 13. októbra 1994 na Biskupskej synode na tému *Zasvätený život a jeho poslanie v Cirkvi a vo svete* (uverejnené v: *Vida Religiosa* 115, n. 7, júl – september 2013).

⁷⁸ Porov. *Všetkým zasväteným pri príležitosti Roku zasväteného života* II, 3.

⁷⁹ Porov. *Kódex kánonického práva*, kán. 600.

⁸⁰ Posolstvo k 48. Svetovému dňu spoločenských komunikačných prostriedkov (1. jún 2014): AAS 106 (2014), 114; porov.

Kongregácia pre inštitúty zasväteného života a spoločnosti apoštolského života, *La vita fraterna in comunità. Congregavit nos in unum Christi amor* 10 a 34.

⁸¹ Porov. Klára z Assisi, *IV^a Lettera ad Agnese* 35: FF 2908.

Komunikačné prostriedky

33. V našej spoločnosti má digitálna kultúra rozhodujúci vplyv na formovanie myslenia a na spôsob utvárania vzťahov so svetom a osobitne s ľuďmi. Voči tejto kultúrnej klíme nie sú odolné ani kontemplatívne spoločenstvá. Takéto prostriedky môžu byť pre formáciu a komunikáciu určite aj užitočné. Vyzývam vás však, aby ste v tejto veci rozlišovali so všetkou obozretnosťou a používali ich tak, aby slúžili formácii a potrebnej komunikácii, a neboli skôr príležitosťou na rozptyľovanie a únik zo sesterského života v komunite, aby neuškodili vášmu povolaniu a nestali sa prekážkou vášho života, celkom zasväteného kontemplácii.⁸²

Askéza

34. Askéza a všetky nástroje, ktoré Cirkev predkladá, aby sa človek naučil sebaovládať a očisťovať svoje srdce, pomáhajú aj v tom, aby sme sa oslobodili od všetkého svetského a žili podľa evanjeliovej logiky, ktorá je logikou daru. Zvlášť ide pritom o darovanie seba samého. To je vlastne požiadavka odpovedať na prvú a jedinú lásku vášho života. Pritom môžete odpovedať aj na očakávania bratov či sestier, ako aj na mravné a duchovné požiadavky späté s každou z troch evanjeliových rád, ku ktorým ste sa slávnostne zaviazali.⁸³ V tomto zmysle nadobúda váš život, ktorý ste celý darovali, veľký prorocký význam. Jednoduchosť, odstup od vecí, odovzdanie seba samého v poslušnosti, prehľadnosť vzťahov, to všetko sa pre vás stáva oveľa radikálnejším a náročnejším v súvislosti s vašou voľbou zrieknuť sa aj „priestoru, kontaktov a mnohých stvorených dobier [...]. Je to osobitný spôsob darovania „tela“⁸⁴. Vaša voľba stabilného života sa stáva účinným znamením vernosti pre náš globalizovaný svet, zvyknutý na stále rýchlejšie a jednoduchšie premiestňovanie, prinášajúce riziko, že človek nikdy nezapustí korene. Aj oblasť sesterských a bratských vzťahov je v kláštornom živote⁸⁵ náročnejšia, lebo tento spôsob života požaduje prežívať medziľudské vzťahy v komunite nepretržite a blízko seba. Vy môžete byť príkladom a pomocou pre Boží ľud a dnešné ľudstvo, ktoré je poznačené a niekedy priam rozkmášané mnohými rozdeleniami. Lebo vy máte zostať pri sestre aj tam, kde treba spojiť odlišnosti, usporiadať napäté a konfliktné vzťahy a prijať aj ľudskú krehkosť. Askéza je tiež prostriedkom, ako sa dotknúť vlastnej slabosti a zveriť ju nežnosti Boha i komunity. A napokon, asketické úsilie je potrebné na to, aby sme s láskou a vernosťou napredovali v každodenných povinnostiach, aby sme ich vnímali ako príležitosť zdieľať osudy mnohých bratov vo svete a v tichu sa účinne obetovať za nich.

Svedectvo sestier

35. Drahé sestry, to, čo som napísal v tejto apoštolskej konštitúcii, je pre vás, ktoré ste si vybrali pre seba kontemplatívne povolanie, účinnou pomocou pre obnovu vášho života a vašej misie v Cirkvi a vo svete. Kiež Pán môže konať vo vašich srdciach svoje dielo a celkom vás premeniť na seba, čo je konečným cieľom kontemplatívneho života.⁸⁶ Nech sú vaše komunity alebo fraternity pravými školami kontemplácie a modlitby. Svet a Cirkev vás potrebujú tak ako majáky, ktoré osvetľujú cestu mužov a žien našej doby. To má byť vašim proroctvom. Vaša voľba neznamena, že utekáte zo strachu preč zo sveta, ako si to niektorí myslia. Vy ste naďalej vo svete bez toho, aby ste boli zo sveta (porov. Jn 18, 19). Hoci ste oddelené od neho, neprestávate prostredníctvom znamení, vyjadrujúcich vašu príslušnosť ku Kristovi, ustavične prosiť za ľudstvo. Pánovi pritom predkladáte jeho obavy i nádeje, radosti i utrpenie.⁸⁷

⁸² Porov. *Kódex kánonického práva*, kán. 666.

⁸³ Porov. Pozdrav po svätej omši pre zasvätených mužov a ženy, 2. február 2016: *L'Osservatore Romano*, 4. február 2016, p. 6; *Kódex kánonického práva*, kán. 599 – 601; 1191 – 1192.

⁸⁴ Ján Pavol II., *Vita consecrata* 59.

⁸⁵ Kongregácia pre inštitúty zasväteného života a spoločnosti apoštolského života, *La vita fraterna in comunità. Congregavit nos in unum Christi amor* 10.

⁸⁶ Porov. Klára z Assisi, *III^a Lettera ad Agnese* 12 – 13: FF 2888; *IV^a Lettera ad Agnese* 15. 16: FF 2902.

⁸⁷ Porov. Druhý vatikánsky koncil, *Gaudium et spes* 4.

Nezrieknite sa tejto svojej účasti na budovaní ľudskejšieho, a teda aj viac evanjeliového sveta. Spojené s Bohom počúvajte volanie vašich bratov a sestier (porov. *Ex* 3, 7; *Jak* 5, 4), ktorí sú obeťami „skartovacej kultúry“⁸⁸ alebo jednoducho potrebujú svetlo evanjelia. Cvičte sa v umení načúvať, „čo je viac ako len počuť“⁸⁹. Praktizujte „spiritualitu hospitality“ a prijímajte do svojho srdca a neste vo svojich modlitbách to, čo sa týka človeka stvoreného na Boží obraz a podobu (porov. *Gn* 1, 26). Ako som napísal v exhortácii *Radosť evanjelia*, „modlitba príhovoru nás neoddeľuje od skutočnej kontemplácie, pretože kontemplácia, ktorá vynecháva ľudí, je podvodom“⁹⁰.

Vaše svedectvo tak bude nevyhnutným doplnkom svedectva tých, ktorý kontemplujú v srdci sveta a vydávajú svedectvo evanjeliu naplno pohrúžení do reality a budovania pozemského mesta.

36. Drahé kontemplatívne sestry, viete dobre, že váš spôsob zasväteného života, rovnako ako každý iný, „je darom Cirkvi, rodí sa v Cirkvi, narastá v Cirkvi a je celý zameraný na Cirkev“⁹¹. Buďte teda v hlbokom spoločenstve s Cirkvou, aby ste sa stali v nej živým predĺžením tajomstva Panny Márie, nevesty a matky. Prispievajte k tomu, aby sa Kristus narodil a rástol v srdciach ľudí, ktorí sú vysmädnutí a často túžia, hoci aj nevedome, po tom, ktorý je cesta, pravda a život (*Jn* 12, 6). Tak, ako Mária, aj vy ste tým „rebríkom“, po ktorom Boh zostupuje, aby stretol človeka, a človek vystupuje, aby stretol Boha a kontemплоval jeho tvár v tvári Kristovej.

Záverčné ustanovenia

Vo svetle toho, čo bolo doteraz povedané, ustanovujem a rozhodujem tak, ako tu nasleduje.

Čl. 1. V zmysle kán. 20 CIC (Codex Iuris Canonici) a veľmi starostlivo zvážených nasledujúcich 37 článkov schválením a zverejnením tejto apoštolskej konštitúcie *Vultum Dei quaerere* sa rušia:

1. Kánony CIC, ktoré sú čiastočne v priamom protirečení s ktorýmkoľvek článkom tejto konštitúcie;
2. a presnejšie, nasledovné ustanovujúce a normatívne články:
  - z apoštolskej konštitúcie *Sponsa Christi* Pia XII. z 21. novembra 1950: *Statuta generalia Monialium*;
  - z inštrukcie *Inter praeclara* Posvätné kongregácie rehoľníkov (z 23. novembra 1950);
  - z inštrukcie *Verbi Sponsa*, z CIVCSVA (z 13. mája 1999) o kontemplatívnom živote a mníšskej klauzúre.
- Čl. 2 § 1. Táto konštitúcia sa obracia tak na Kongregáciu pre inštitúty zasväteného života a spoločnosti apoštolského života, ako aj na jednotlivé ženské kláštory kontemplatívneho alebo úplne kontemplatívneho života, spojené do federácie alebo nie.
- § 2. Ide o oblasti upravené touto apoštolskou konštitúciou, vymenované vyššie pod č. 12 a ďalej rozobraté pod č. 13 – 35.
- § 3. Kongregácia pre inštitúty zasväteného života a spoločnosti apoštolského života upraví odlišné spôsoby uplatňovania týchto ustanovujúcich predpisov v súlade s rôznymi mníšskymi tradíciami a s ohľadom na rozličné charizmatické rodiny, kedykoľvek to bude potrebné a vždy v zhode s Kongregáciou pre východné cirkvi a Kongregáciou pre evanjelizáciu národov.

⁸⁸ *Evangeli gaudium* 53; porov. tamže, 187nn.

⁸⁹ Tamže, 171.

⁹⁰ Tamže, 281.

⁹¹ [91] J. M. Bergoglio, Príhovor z 13. októbra 1994 *Zasvätený život a jeho poslanie v Cirkvi a vo svete* (uverejnené v: *Vida Religiosa* 115, č. 7, júl – september 2013).

- Čl. 3 § 1. Jednotlivé kláštory nech sa s osobitnou starostlivosťou venujú trvalej formácii, ktorá je akoby humusom pre každú fázu formácie, počnúc už úvodnou fázou. To nech sa deje prostredníctvom vhodných štruktúr, ktoré treba určiť pri vypracovaní plánu komunitného života.
  - S cieľom zabezpečiť vhodnú trvalú formáciu podporujú federácie spoluprácu medzi kláštormi formou vzájomnej výmeny formačných materiálov a používaním digitálnych komunikačných prostriedkov, pričom vždy zachovávajú potrebnú diskretnosť.
  - § 3. Jednotlivé kláštory a federácie starostlivo vyberajú sestry, ktoré sa majú venovať formácii a sprevádzať kandidátky na ceste osobného dozrievania. Okrem toho nech skvalitňujú formáciu formátoriek a ich spolupracovníčok.
  - § 4. Sestry, ktoré sú pozvané, aby vykonávali citlivú službu formácie, môžu *servatis de iure servandis* (pozn. red.: „pri zachovaní všetkého, čo treba podľa práva zachovať“) navštevovať osobitné formačné kurzy aj mimo svojho kláštora. Pritom musia zachovať atmosféru, ktorá bude primeraná a dôsledne zodpovedajúca požiadavkám samotnej charizmy. Kongregácia pre inštitúty zasväteného života a spoločnosti apoštolského života vydá v tejto oblasti osobitné predpisy.
  - § 5. Kláštory sa budú s osobitnou pozornosťou venovať duchovnému rozlišovaniu a rozlišovaniu povolání, zabezpečia kandidátkam personalizované sprevádzanie a podporia vhodné formačné kurzy. Majú mať pritom stále na mysli, že na počiatočnú formáciu si treba vždy vyhradiť veľké množstvo času.
  - § 6. Napriek tomu, že zakladanie medzinárodných a multikultúrnych komunít je prejavom univerzálnosti charizmy, predsa sa treba nadovšetko vyhýbať hľadaniu kandidátok z iných krajín, ktoré by malo len jediný cieľ – postarať sa o prežitie kláštora. Je potrebné vypracovať kritériá, ktoré by zabezpečili, že sa dodrží toto usmernenie.
  - § 7. Za účelom zabezpečenia kvalitnej formácie a s ohľadom na okolnosti sa majú podporovať domy pre úvodnú formáciu, spoločné pre viaceré kláštory.
- Čl. 4
- § 1. Keďže modlitba je srdcom kontemplatívneho života, každý kláštor má zvážiť svoj denný režim a zhodnotiť, či je Pán centrom každého dňa.
  - § 2. Treba prehodnotiť komunitné slávenie a položiť si otázku, či je skutočným živým stretnutím s Pánom.
- Čl. 5
- § 1. Vzhľadom na dôležitosť *lectio divina* si musí každý kláštor určiť vhodný čas a spôsob pre takéto čítanie/počúvanie, pre *ruminatio* (opakovanie), modlitbu, kontempláciu a zdieľanie Svätého písma.
  - § 2. Keďže zdieľanie skúsenosti o premieňajúcom účinku Božieho slova s kňazmi, diakonmi, inými zasvätenými osobami a laikmi je vyjadrením pravého cirkevného spoločenstva, má si každý kláštor stanoviť spôsob tohto duchovného vyžarovania *ad extra*.
- Čl. 6
- § 1. Každý kláštor nech si pri vypracovaní vlastného plánu života komunity a fraternity zabezpečí popri dôkladnej príprave eucharistických slávení aj primeranú dobu na eucharistickú adoráciu. Pritom nech ponúkne veriacim miestnej cirkvi možnosť zúčastniť sa na tejto adorácii.
  - § 2. Veľmi starostlivo treba postupovať pri výbere kaplánov, spovedníkov a duchovných vodcov a brať pritom do úvahy osobitosť vlastnej charizmy a požiadavky sesterského či bratského života v komunite.

- Čl. 7

- § 1. Tie osoby, ktoré sú povolané vykonávať službu autority, musia nielen dbať na vlastnú formáciu, ale majú byť vedené reálnym duchom sesterského spolunažívania a služby, a tak podporovať vytváranie radostnej atmosféry v duchu slobody a zodpovednosti. Tak napomôžu osobnému a komunitnému rozlišovaniu a pravdivej komunikácii o tom, čo sa robí, čo si kto myslí a cíti.
- § 2. Komunitný projekt má ochotne akceptovať, aby sa každá sestra podelila o svoje ľudské i duchovné dary, má k tomu povzbudzovať, lebo to prináša vzájomné obohatenie a napredovanie vo fraternite.

- Čl. 8

- § 1. Právnej samostatnosti musí zodpovedať aj skutočná samostatnosť v živote, čo vyžaduje: a) mať istý, hoci aj minimálny počet sestier. Treba však pritom dbať na to, aby väčšina z nich nebola v pokročilom veku; b) potrebnú vitalitu v prežívaní a odovzdávaní charizmy; c) reálnu schopnosť vykonávať formáciu a viesť; d) dôstojnosť a kvalitu liturgického, sesterského a duchovného života; e) mať význam pre miestnu cirkev a zaradiť sa do nej; f) mať splnené podmienky, ktoré umožňujú existenciu kláštora; g) mať primerané vybavenie kláštornej budovy. Tieto kritéria treba zvážiť z globálneho hľadiska a z hľadiska celkovej vízie.
- § 2. Pokiaľ neexistujú podmienky pre skutočnú samostatnosť kláštora, zhodnotí Kongregácia pre inštitúty zasväteného života a spoločnosti apoštolského života, či je vhodné ustanoviť komisiu *ad hoc* zloženú z ordinára, predsedníčky federácie, federálnej asistentky a abatyše alebo prioriky kláštora. V každom prípade je cieľom takého opatrenia zahájiť proces sprevádzania, ktorý povedie k revitalizácii kláštora alebo k jeho uzavretiu.
- § 3. Tento proces môže počítať aj s možnosťou afiliácie k inému kláštoru alebo so zverením kláštora predsedníčke federácie a jej rade, ak je kláštor začlenený do federácie. V každom prípade prináleží definitívne rozhodnutie Kongregácii pre inštitúty zasväteného života a spoločnosti apoštolského života.

- Čl. 9

- § 1. Na začiatku musia všetky kláštory patriť do nejakej federácie. Ak pre osobitné dôvody niektorý kláštor nemôže byť začlenený do federácie, nech sa hlasovaním kapituly rozhodne o vyžiadaní povolenia od Svätej stolice. Ona má právomoc urobiť primerané rozlíšenie, aby mohla kláštoru dovoliť nezačleniť sa do žiadnej federácie.
- § 2. Federácie môžu byť zložené nie natoľko a nie len podľa geografického kritéria, ale na základe duchovnej blízkosti a podobnosti tradícií. Spôsoby, ako je to možné urobiť, určí Kongregácia pre inštitúty zasväteného života a spoločnosti apoštolského života.
- § 3. Prostredníctvom výmeny („zapožičiavania“, pozn. prekl.) sestier a zdieľania materiálnych dobier bude tiež zabezpečená pomoc pri formácii a konkrétnych potrebách, podľa nariadenia, ktoré má vydať Kongregácia pre inštitúty zasväteného života a spoločnosti apoštolského života. Táto kongregácia rozhodne tiež o právomociach predsedníčky a rady federácie.
- § 4. Bude sa podporovať spájanie kláštorov s príslušnými mužskými rehoľami, a to aj právnou formou. Budú sa tiež podporovať konfederácie a zakladanie medzinárodných komisií rozličných reholí, ktorých štatúty schváli Kongregácia pre inštitúty zasväteného života a spoločnosti apoštolského života.

- Čl. 10

- § 1. Každý kláštor, ktorý vyžaduje zmenu v doteraz platnom spôsobe klauzúry, nech najprv so všetkou vážnosťou uskutoční rozlišovanie a v duchu vlastných tradícií a požiadaviek konštitúcií nech požiada Svätú stolicu o umožnenie tej formy klauzúry, akú si chce osvojiť.
- § 2. Každý kláštor, ktorý si vybral niektorú z možných foriem klauzúry a táto mu bola schválená, má sa jej potom starostlivo pridržiavať a žiť v súlade s tým, čo s touto formou súvisí.

- Čl. 11

- § 1. Aj keď niektoré mníšske komunity v zmysle vlastného práva nemôžu mať výnosy, predsa nie sú v nijakom prípade zbavené povinnosti pracovať.

§ 2. Pre komunity, ktoré sa venujú kontemplácii, platí, že ovocie ich práce nemá zabezpečiť len ich dôstojné živobytie, ale podľa možnosti má slúžiť aj na podporu potrieb chudobných a kláštorov, ktoré sú v núdzi.

- Čl. 12. V dennom režime každého kláštora majú byť naplánované vhodné momenty ticha, ktoré prispejú k vytvoreniu dobrej atmosféry pre modlitbu a kontempláciu.

- Čl. 13. Každý kláštor nech zahrnie do projektu svojej komunity aj primerané prvky, ktorými dá najavo svoje mníšske úsilie o askézu, vďaka ktorému sa mníšsky život stáva viac prorockým a dôveryhodnejším.

Záverečné nariadenie

- Čl. 14

§ 1. Kongregácia pre inštitúty zasväteného života a spoločnosti apoštolského života vydá v súlade s duchom tejto apoštolskej konštitúcie a v súlade s jej predpismi novú inštrukciu pre oblasti vymenované pod č. 12.

§ 2. Články konštitúcií alebo regúl jednotlivých inštitútov majú byť po prispôbení novým ustanoveniam predložené na schválenie Svätej stolici.

Dané v Ríme u sv. Petra, 29. júna, na sviatok svätých Petra a Pavla, v roku 2016, ktorý je štvrtým rokom môjho pontifikátu.

FRANTIŠEK

Obsah

Obsah

<i>Úcta, chvála a vďaka za zasvätený život</i>	3
<i>a za kontemplatívny mníšsky život</i>	3
<i>Sprevádzanie a vedenie Cirkvi</i>	4
<i>Podstatné prvky kontemplatívneho života</i>	5
<i>Témy, ktoré si vyžadujú rozlišovanie a úpravu noriem</i>	6
<i>Formácia</i>	6
<i>Modlitba</i>	7
<i>Božie slovo ako centrum života</i>	8
<i>Sviatosť Eucharistie a sviatosť zmierenia</i>	9
<i>Samostatnosť kláštorov</i>	11
<i>Federácie</i>	11
<i>Klauzúra</i>	11
<i>Práca</i>	12
<i>Ticho</i>	12
<i>Komunikačné prostriedky</i>	13
<i>Askéza</i>	13
<i>Svedectvo sestier</i>	13
<i>Záverečné ustanovenia</i>	14
<i>Záverečné nariadenie</i>	17